

Burden gegn Bretlandi

Dómur frá 29. apríl 2008 - Yfirdeild

Mál nr. 13378/05

14. gr. Bann við mismunun

1. gr. 1. viðauka. Friðhelgi eignarréttar

Skattlagning. Mismunun á grundvelli sambúðarforms.

1. Málsatvik

Kærendur, J.M. (f. 1918) og S.D. Burden (f. 1925), eru breskar systur. Þær eru ógiftar og búa í Marlborough á Englandi.

Kærendur hafa búið saman alla ævi og síðustu 30 árin í húsi byggðu á landi sem þær erfðu eftir foreldra sína. Þær hafa gert gagnkvæma erfðaskrá þar sem þær ánafna hvor annarri öllum eignum sínum.

Gildandi erfðalöggjöf í Bretlandi leiðir til þess að þegar önnur systuranna fellur frá mun hin fyrirsjáanlega þurfa að selja húsið til þess að greiða erfðafjárskatt. Samkvæmt breskum lögum um erfðafjárskatt frá 1984 er erfðafjárskattur 40% af eignum arfláta. Það hlutfall er bundið við eignir umfram ákveðið hámark sem er 285.000 pund fyrir skattárið 2006-2007 og 300.000 pund fyrir árið 2007-2008. Í Bretlandi eru eignir sem erfast milli hjóna eða einstaklinga í staðfestri samvist hins vegar undanskildar þessari skattheimtu.

2. Meðferð málsins hjá Mannréttindadómstólnum

Kæran

Kærendur kvörtuðu yfir því að þegar önnur þeirra félli frá þyrfti hin að bera þunga erfðafjárskattbyrði, ólíkt eftirlifandi maka í hjónabandi eða staðfestri samvist. Kærendur töldu að með þessu væri brotið gegn eignarrétti þeirra samkvæmt 1. gr. 1. viðauka við sáttmálann og 14. gr. sáttmálans þar sem þeim væri mismunað að þessu leyti í samanburði við hjón og einstaklinga í staðfestri samvist.

Niðurstaða deildar

Þann 12. desember 2006 komst deild Mannréttindadómstólsins að þeirri niðurstöðu að breska ríkið hefði ekki farið út fyrir hið víðtæka svigrúm sitt til mats með því að takmarka undanþágu frá greiðslu erfðafjárskatts við eftirlifandi maka í hjúskap eða staðfestri samvist, enda væri mismununin réttlætanagerleg á hlutlægum grundvelli. Var því ekki brotið gegn 1. gr. 1. viðauka og 14. gr. í máli kærenda. Þrír dómarmen skiluðu séráliti.

Dómur deildar í málinu er reifaður í 2. hefti 2006.

Niðurstaða yfirdeildar

Dómstóllinn benti á að með vísan til hás aldurs kærenda, erfðaskráanna sem þær hefðu gert og að teknu tilliti til verðmætis eigna þeirra, væri raunveruleg hætta á að í náninni framtíð yrði önnur þeirra tilneydd að greiða verulegan erfðafjárskatt af arfi eftir hina. Með þetta í huga væri unnt að halda því fram að hugsanlega væri um mismunun að ræða á stöðu þeirra miðað við annað sambúðarfólk.

Dómstóllinn benti á að samband systkina væri annars eðlis en samband hjóna og einstaklinga í staðfestri samvist samkvæmt lögum um staðfesta samvist. Eitt helsta einkenni hjónabands eða staðfestrar samvistar væri að þau stæðu ekki þeim til boða sem væru tengdir nánnum fjölskylduböndum. Þrátt fyrir að kærendur hefðu kosið að eyða saman öllum fullorðinsárum sínum breytti það því ekki að um grundvallarmun væri að ræða milli hinna tvenns konar sambandsforma.

Að auki vísaði dómstóllinn til fyrri fordæma sinna varðandi álitafni um réttaráhrif hjónabands. Rétturinn til hjónabands væri verndaður af 12. gr. sáttmálans og hefði margvísleg félagsleg, persónuleg og lagaleg áhrif á réttarstöðu manna.

Frá gildistöku bresku laganna um staðfesta samvist væri samkynhneigðum pörum gefinn kostur á sérstöku lagalegu samvistarformi sem hefði að nær öllu leyti sambærileg réttaráhrif og hjúskapur. Líkt og við átti um hjónabönd þá taldi dómstóllinn að lagalegar afleiðingar staðfestrar samvistar væru þess eðlis að þessi tvö sambandsform væru annars eðlis en önnur sambúðarform. Það sem skipti máli í þessum efnum væri ekki lengd eða vilji aðila til framfærslu hvors annars, heldur væri hér um að ræða eins konar opinbera skuldbindingu sem af leiddi ákveðin réttindi og skyldur fyrir aðila sem væru samningaréttarlegs eðlis.

Á sama hátt og ekki væri hægt að jafna saman annars vegar einstaklingum í hjúskap og einstaklingum í staðfestri samvist, og hins vegar gagnkynhneigðum og samkynhneigðum einstaklingum sem byggju saman án þess að vera giftir eða í staðfestri samvist, þá væri ekki um að ræða lagalega bindandi samkomulag milli kæranda og jafnvel þótt lengd sambúðar þeirra væri veruleg þá leiddi þetta til þess að samband þeirra væri ekki sambærilegt hjúskap eða staðfestri samvist.

Það breytti hér engu þó að 47 aðildarríki hefðu innleitt mismunandi erfðareglur og að mismunandi stefnur virtust gilda innan þeirra hvað varðaði undanþágu erfingja frá greiðslu erfðafjárskatts, enda hefðu ríkin svigrúm til að ákvarða eigin stefnu á sviði skattheimtu.

Yfirdeildin komst því að þeirri niðurstöðu að ekki væri unnt að jafna sambúðarformi kæranda við hjónaband eða staðfesta samvist. Af þeim sökum hefði mismunun ekki átt sér stað og hefðu réttindi kæranda samkvæmt 14. gr. sáttmálans og 1. gr. 1. viðauka því ekki verið brotin.

Fjórir dómarar skiluðu séráliti.